

IN HET KORT

Mogelijke dreigingen van (her)opduikende ziekten bij varkens in Vlaanderen.

IN DE KIJKER

Opvallende bevindingen in het veld of vanuit de autopsiezaal van DGZ.

IN BEWEGING?

Trends in de programma's en belangrijke ziekten bij de varkens.

Nr.006

TWEEDE SEMESTER 2020

DGZ heeft oog voor varkens

Wat zijn de actualiteiten voor varkens in Vlaanderen, wat kwam er binnen in de autopsiezaal, hoe evolueren varkensziekten?

IN HET KORT

AVP (Afrikaanse Varkenspest): In december 2020 herwon België zijn vrije status op internationaal niveau: de ziekte is dus officieel uitgeroeid in ons land. Het virus circuleert echter nog steeds in Oost-Europa en in het Pools-Duitse grensgebied: waakzaamheid om een nieuwe introductie te voorkomen blijft dus nodig. Het aantal varkens dat in het kader van verhoogde waakzaamheid voor autopsie bij DGZ aangeboden wordt, is drastisch gestegen. Dit is niet alleen een goede zaak voor de bewaking in het kader van AVP, maar biedt ook een meerwaarde voor het algemeen gezondheidsmanagement op het varkensbedrijf. Tijdens een autopsie komen immers ook andere afwijkingen aan het licht.

PRRSV (Porcien Reproductief en Respiratoir Syndroom virus): In 2020 monitorde DGZ 112 bedrijven binnen de PRRS-Monitor Biggen en ging de PRRS-Monitor Vleesvarkens van start. In 2021 wordt ook de nieuwe PRRS-Monitor Opfokvarkens gelanceerd.

Aujeszky: In Frankrijk werden eind 2020 twee bedrijven positief getest op Aujeszky, vermoedelijk gelinkt aan contact met everzwijnen.

IN DE KIJKER

Meer gevallen van EMC tijdens de winter

Zoals elk jaar tijdens de wintermaanden zien we in de autopsiezaal van DGZ een opvallende toename van het aantal vastgestelde EMC-gevallen. EMC is een virale infectie veroorzaakt door het encephalomyocarditis (EMC)-virus, een virus dat wereldwijd verspreid is en diverse diersoorten kan infecteren. Vooral besmette knaagdieren zijn verantwoordelijk voor de verspreiding ervan.

De diagnose van EMC wordt gesteld op basis van de macroscopische en histologische letsels. In autopsie zien we als gevolgen van het virus vaak longoedeem en vocht in de borstholte (hydrothorax). Soms wordt ook het hartweefsel aangetast. In dat geval kan infectie met het EMC-virus aangetoond worden met een PCR-test.

Veescoop? DGZ ondersteunt, ook in opdracht van het FAVV, veehouders en dierenartsen bij de bestrijding, monitoring en preventie van dierziekten.

Deze editie rapporteert over de laatste 6 maanden van 2020.

>> ZIE VOLGENDE PAGINA

Zo zagen we bij een case die we onlangs onderzochten meerdere bleke haarden ter hoogte van de hartspier, die zowel zichtbaar waren op het oppervlak van het hart (zie foto a) als op het snijvlak (zie foto b). Het histologisch onderzoek van de hartspier toonde ook duidelijke letsels veroorzaakt door ontsteking en necrose van de hartspiervezels.

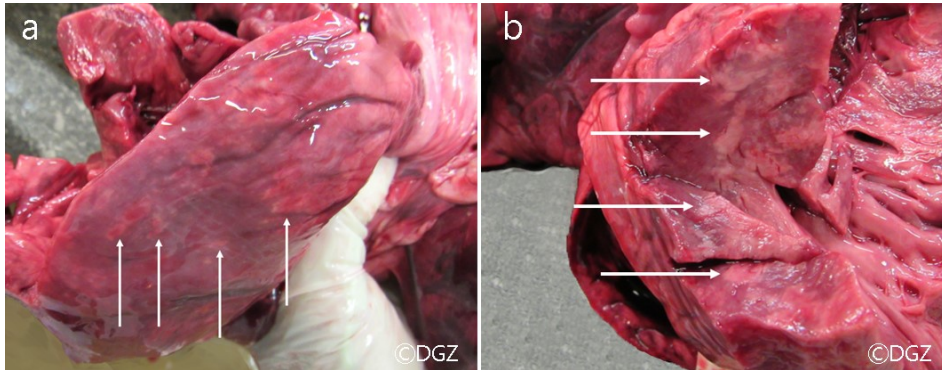

Foto: Meerdere bleke haarden op het oppervlak van de hartspier (a) en op het snijvlak (b).

Wat is EMC en hoe kun je het herkennen?

Het encephalomyocarditis virus dat EMC veroorzaakt vindt in knaagdieren een natuurlijke gastheer. De aanwezigheid van besmette knaagdieren op varkensbedrijven speelt dan ook een belangrijke rol in de verspreiding van de ziekte. Zeker tijdens de wintermaanden als ze de warmte en de voedselvoorraden in de stallen komen opzoeken. De infectie gebeurt meestal doordat varkens voeder of water opnemen dat besmet is met het EMC-virus. Het virus dringt het lichaam binnen via de tonsillen en wordt via de witte bloedcellen verspreid over het hele lichaam.

Bij varkens is het hart het belangrijkste doelorgaan, waar bij de ernst van de letsels sterk kan variëren. De aantasting van de hartspier (myocarditis) kan subklinisch zijn, maar ook uitgebreider. Met acute sterfte tot gevolg. Als er bij gelijk welke leeftijdscategorie acute sterfte optreedt zonder voorafgaande symptomen, dan kan EMC dus een mogelijke oorzaak zijn. Bij zeugen kan een infectie met het EMC-virus leiden tot abortus en het werpen van doodgeboren of gemummificeerde foetussen. Een milde meningo-encephalitis kan zowel bij aangetaste varkens als geaborteerde foetussen worden waargenomen.

Er is geen behandeling tegen deze virale aandoening. Omdat knaagdieren een bron van infectie vormen, is knaagdierbestrijding een cruciaal element in de preventie van EMC.

IN BEWEGING?

Programma/ Ziekte	Meting	2020 (jan-jun)	2020 (jul-dec)	Trend
PRRS-Monitor biggen	Uitgevoerde monitors	105	112	↑
	% bedrijven PRRSV negatieve biggen	20,7%	31,1%	↑
Afrikaanse varkenspest	Aantal onderzochte bedrijven*	1.065	2.576	↑
Salmonella	% aangeduide risicobedrijven	3,6%	3,4%	-
Autopsie	Aantal varkens	1.468	1.775	↑

* : Onderzocht in het kader van verhoogde waakzaamheid.

- : Situatie stabiel.

Cijfers gebaseerd op beschikbare gegevens op 31/01/2021

“TIJDENS DE WINTERMAANDEN ZIEN WE IN AUTOPSIE MEERDERE VARKENS DIE GESTORVEN BLIJKEN AAN EMC, WAARBIJ VAAK HET HARTWEEFSEL AANGETAST IS.”